

РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ ПОЛЬЩА АРЕШТУЄ, А АМЕРИКАНСЬКІ ФАРМЕРИ БАНКРУТУЮТЬ А ГУВЕР "РЯТУЄ" НІМЕЧЧИНУ

ЩЕ ПРО МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ У ЛЬВОВІ І КРАЇ.

Масові арештування серед робітників, селян і трудової інтелігенції у Львові та в цілому краї, які відбулися наприкінці червня цього року, доповнюють старокраєві часописи такими звідомленнями:

Доповняємо нашу інформацію новими подробицями.

Між арештованими у Львові знаходяться між іншими: Осип Букшований (член Центрального Комітету "Сель-Роб" єдиності) д-р Осип Рудзінський (редактор газети "Сель-Роб", член ЦК "Сель-Робу"), Михайло Дурделла, Петро Остафійчук (член ЦК "Сель-Робу"), д-р Володимир Огоновський (редактор журналу "Освіта"), Михайло Вовк (член управи "Робітничого Театру"), Леонід Кухта (урядовець видавництва "Книжка"), Михайло Степанік (редактор журналу "Сяйво"), Горювіч, Шварц, Б. Дуткевич, Кон, Мальчинський, Бронівічер, Ілько Довганик, Герштал, Вебер, Хайц, В. Сороневич, Марія Потурай, Марія Бумба, Ляссота і багато інших.

З Тисьменниці повідомляють: Дня 22 червня арештувала поліція в Тисьменниці Петра Лешего.

"Українське Слово" з 4 липня 1931 (виходить у Яворові) повідомляє: Підчас арештувань, що їх переводив суддя для особливих справ Демант у нашому краї, заарештовано в Яворові Юрія Дацька і вивезено кудись до Тюрми.

МАСОВИЙ ПРОДАЖ СЕЛЯНСЬКОГО МАЙНА.

Аграрна криза призвела до величезної заборгованості західно-українського селянства і спричинилася до масового продажу селянського майна за борги. В селі Грушатичах, Перемишлянського повіту, молода жінка Ірена Кузько, підчас продажу місцевою владою за борги її землі, вхопила сокиру і сама себе вдарила в голову. Смертельно поранену, її відвезено до шпиталю.

ГОЛОСИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО УНДІВСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКУ УГОДУ

"Робітник" (№ 243), пишучи про останні зміни на становищі міністра внутрішніх справ і на становищі львівського воеводи, оцінює їх, як чергові заходи в напрямі вирівнювання суперечностей між українською й польською буржуазіями та в напрямі закріплення польської української угоди:

"У вересні — пише "Робітник" — буде досліджувана в Женеві українська скарга в справі "паціфікації" Східної Галичини (в оригіналі: Мало-польська Веходія).

Ця скарга є дуже не на руку урядові, тому він прямує до того, щоб відібрати противникам аргументи, ще заки наступить атака в Женеві.

Говорять також про недалеке уступлення полковника Стасімирського з політичного де-

УНДО ДЯКУЄ ЗА...ЯРМО ДЛЯ ТРУДЯЩИХ ЗАХ. УКРАЇНИ.

Як відомо, комітет трьох, що його виділила Ліга Націй розслідувати українську скаргу на польський уряд, за його дії на Західній Україні, ухвалив, що "найкращим налагодженням справи буде дійти до якоїсь угоди внутрі".

В цей спосіб комітет трьох, як і слід було сподіватися, знову лишив долю західно-українських земель "на ласку" кривавого маршала Писудського.

Другого дня цього року відбулося спеціальне засідання українських депутатів союму, на якому ухвалили резолюцію, що дякує та вітає комітет трьох і Лігу Націй за "безсторонній розгляд української скарги".

Ця рабська подяка стане цілком зрозумілою, коли до її оцінки підійти з погляду останніх ундівських маневрів, скерованих на те, щоб досягти угоди з польським урядом для спільної боротьби проти Радянської України.

Виходячи з петлюрівської платформи про спілку з поляками для створення буржуазної України, ундівці, як і петлюрівці, платять за це полякам західно-українськими землями. Отже, не дивно, що ундівці, відмовившись від прав українського народу на західно-українські землі, дякують Лідзі Націй за те, що вона вважає західно-українську проблему за внутрішню справу Польщі.

ГЕНРИК ЮЗЕФСЬКИЙ — НОВИЙ ВОЄВОДА У ЛЬВОВІ.

Недавно уступив львівський воевода д-р Бр. Наконечнічкоф-Клюковський. На його місце має прийти волинський воевода Генрик Юзефський.

Польська преса звязує ці переміни з закріпленням польсько-української буржуазної угоди.

Рівночасно з іменуванням Г. Юзефського львівським воеводою має наступити здука трох воевідств: львівського, ставіславського і тернопільського.

ПРОПАГАНДА КОШТУЄ.

Польща не жалувала грошей на видавання часописів у чужих краях для цілей пропаганди. Тепер треба деякі звинувачувати через брак грошей. В Нью-Йорку перестав виходити місячник пропаганди "Poland", на який уряд видав досі 120 тисяч доларів, а понад сто тисяч заплатили американські поляки.

Президент Гувер — спаситель! Він "врятував" Німеччину (Вилсон "врятував" її в 1918 році). Він рятує Європу! Рятує цілий капіталістичний світ.

За життя пам'ятки йому треба поставити.

Але самого лікаря чиряками обкладає. Йі то здоровими — як єгипетські пераміди.

Щість мільйонів безробітних в царстві спасителя Гувера! Форд одного дня каже 75,000 робітникам — "нема праці" й зачиняє за ними двері фабрик. Нью-Йоркський тижневик "Тайм" каже, що Гувер спасає не Німеччину, але американський капітал. Американські капіталісти мають в Німеччині \$1,350,000,000 вкладів в різній індустрії.

Один мільярд триста п'ятьдесят мільйонів доларів! Сюди не включається тих репарацій, що річно пливають з Німеччини до Сполучених Держав — чи то директно, чи через інші країни (ми недавно містили фотографію, на якій було показано, якими каналами вони пливають). Гувер спасає не тільки Німеччину, не тільки американський капітал в Німеччині, але й цілу капіталістичну Європу.

Вищезгаданий нью-йоркський тижневик, говорячи про те, що рятівника Німеччини Гувером є "національною справою" Сполучених Держав, вміщує одночасно карикатуру — зрештою, не свою, а з лондонського "Punch".

Гувер бредє через ріку й несе в обіймах здоровенну кубітку (Європу). А вона до него:

Сподіюся, що я не зводжу тебе з твоєї дороги, сер! Зовсім ні, мадам. Твоя дорога є моєю дорогою — відповідає ввічливо Гувер.

А на другій сторінці того самого листка описується положення американських фермерів, отих дрібних фермерів, що з голоду пхнуть й фермерів, що мають десятки тисяч акрів пшениці, яку зсипають на купи, бо нема де продати.

І от газета "Кензас Сіті Стар" залитуює Гувера:

"Коли Сполучені Держави можуть звільнити Німеччину від 250 мільйонів доларів догугу, то чому уряд не може заплатити 60 мільйонів доларів, щоб затримати свою пшеницю. Коли чужинські країни дістають право на мораторію, то американські фермери також повинні її мати".

І заболів цей чирак Гувера й він негайно зателеграфував до той газети, мовляв, "ціни на пшеницю кензаських фермерів впали через нішіне спаралювання експортного ринку, що стався через економічну кризу в Європі... Головну проблему вже розв'язано через допомогу Німеччині відложженням репарацій".

Одним словом — американський чирак перестав боаяти через вплив крові в збанкрутовану Німеччину.

Чому ж то Гувер так заіпокоївся, що аж телеграфічно відповів газеті?

Ось поєслушайте:

Згаданий тижневик "Тайм" з 27 липня містить статтю п. н. "Cashbandy". В загальний зміст такий:

Кензаські фермери минулого тижня збрали 200 мільйонів бушлів пшениці із своїх великих живів, дістаючи по 25 центів за бушель. В Чикаго ціни впали до 50% ц за бушель — до найнижчої ціни від часу існування чикагоської біржі (існує від квітня 1848 року).

Ціла околиця Гатчисону, Кензас, вспана горами пшениці по 40,000 бушлів. Пшеницю допнуть на купи, бр не вистарчає елеваторів.

В Прет кавіті фермер по назвизку Мервін Шетерлі, був свідком того, як його 155 акрів пшениці — 2,800 бушлів продано на Аокшен сейлі за \$100. Менше, як по 70 центів за акер, який видав по 18 бушлів пшениці, або по 3½ цента за бушель.

Губернатор Вудрінг назвав це: "Паніка в багачах".

Таку ціну дістали продуценти пшениці в Тексасі, Оклагомі й Кензасі за те, що не хотіли послухати поради Гуверової Фермерської Ради, щоб зменшити засіву площу пшениці — каже цей тижневик. А тепер вони буквально жнуть те, що посіяли — філософічно додає "Тайм".

Щоб потішити фермерів, Департамент Агрікультури у Вашингтоні видав заяву, що на другий рік ціни на пшеницю будуть ще танші, бо хоч задо цього року пшениці вродило менше, то зате як в Північній Америці, так і в Аргентині й Австралії є величезні запаси минулорічної пшениці, яка чекає ринку. А Сполучені Держави — сьогорічного врожаю самі не з'ять (бо десять мільйонів робітничого населення не має за що купити куска хліба).

І от цей тижневик ноує новоявице. Він каже, що в стеїті Кензас фермери вже зовсім не збираються орати свої найкращі поля. Фермери пояснюють: за великої врожай 1931 року вони дістали стільки, що не мають за що обробити своєї землі на 1932 рік.

Але коли дрібні фермери цілковито зруйновані при найкращім врожаї, то низькі ціни зовсім не лякають фермерів-багачів.

Такий, наприклад, фермер, як Гікмен Прайс, в Тексас, який мав цього року десятки тисяч акрів пшениці, не дуже то журиться. Дослівно:

"Він минулого тижня зібрав 500 тисяч бушлів пшениці за 23,000 акрів. На другий рік він плянує засіяти 30,000 акрів. Він вірить, що інтензивна господарка й раціональне застосовані технічні машини повинні продукувати пшеницю по 10 центів за бушель".

Чи може не тільки бідний фермер із своїм гомстедом, але середній, а то й заможний фермер, що має пару секцій землі, встояти перед цим фермером-фабрикантом? Щоб знайти відповідь, то слухайте далі — подаємо дослівно за тим буржуазним журналом:

"Щоб зібрати ці 500,000 бушлів, фермер Прайс вживав 25 комбайнів, помальованих на срібну краску з написами "Hickman Price". 50 тракторів возили пшеницю. 250 робітників, включаючи механіків і фабричних — "trouble-shooters" тримали що механічну армію в русі цілий день, обслуговуючи й направляючи все вночі. Іхні помешкання іздали з ними на колесах з одної секції фарми до другої. Пять моторциклістів доставляли повідомлення про хід праці на полях, що їх цілі млі засіяні пшеницею. Прайсові, 100 троків возили пшеницю до станції Крес, де Прайс продав її директно до терміналів великих міст цілими потягами по 546 центів за бушель дороще, як дрібні фермери діставали в місцевих елеваторах". (Так Прайс продукує свою пшеницю в четверо дешевше, за бідного фермера, а продає дороще).

Стільки про містера Прайса. Але Прайс не одиний. Містер Генрі-Гітч в Оклагомі ізбрав 85,000 бушлів із своїх 4,500 акрів, Містер Гейс в Кензас мав минулого року 25,000 засіяних акрів, а цього року 32,500 акрів. Містер Лейтон і Фішмен мали по 10,000 акрів. Містер Дже-

ликен, щоб зібрати врожай із своїх 28,800 акрів змобілізував свої 20 тракторів, 14 комбайнів, 12 троків і 40 робітників. Він зібрав 620,000 бушлів і зсипав у своїх власних елеваторах.

Ці містери не бояться ні низьких цін, ні посухи, вони засівують площі не зменшують. Вони готові виорати облогуєчі землі зруйнованих фермерів, але не для них, а для себе.

Що ж станеться з дрібними фермерами, що позсипали свою пшеницю в пераміди по 10,000 бушлів? Адже ж більшість той пшениці забрано у них за мортеджи, за довги, а те, що їхне, то по продажі не залишилось, щоб обробити свою землю під другий засів.

Фермери розпочали кампанію, щоб уряд "робив щось". А голова отой Гуверової "Фермерської Ради" містер Стон байдужнісно каже — не хотіли слухати про зменшення засівної площі, тепер "жінть те, що посіяли". Фермери домагються стабілізації цін — але це домагання, як горохом обстїну. Містер Стон радить доувати пшеницю худобу, або затримувати на пізніше, то може ціни піднесуться.

Тільки фермери не вірять, бо тямлять, як та "Фермерська Рада" радила минулого року затримувати пшеницю на вищі ціни — і фермери затримали й втратили-те, що мали.

А Гувер рятує Німеччину, Європу, цілий капіталістичний світ. А чирак економічної кризи на власному тілі загинувється, мільйони фермерських родин збанкрутували над горами власної пшениці.

Німеччину рятуєш, а ми пропадаємо — кричить "Кензас Сіті Стар".

А Гувер відповідає: — Як не уваляю більшій й негайній допомозі кензаським фермерам, як відбудування нормального економічного життя в Німеччині.

Поки Гувер це говорить, за спиною бідничього й середничього фермерства виростають містери Прайси, Гейси, Джелінеки, з своїми сотками комбайнів, тракторів, троків, з власними елеваторами, які продукуватимуть пшеницю по 10 центів за бушель. Вони тільки приєспішать пролетаризацію фермерства — а пролетаризація фермерства, в додатку до теперішнього безробіття приєспішить в Америці те, від чого Гувер рятує Німеччину.

Волинець.

В ЕСПАНІ ГОРЯТЬ ЗНОВУ МОНАСТІРІ.

З Мадриду повідомляють: Помімо гострого поготівля влади, виступи пролетаріату не устають. Саботажисти попередити всі телефонічні дроти, що лучать Севілю, Віго та Сантандер із іншими містами. В Барселоні дійшло до сутічк між страйкуючими і цивільною гвардією. Кільканаєтьох демонстрантів, у тому числі більшість жінок, одержало рани.

Група кількатор безробітних вдерлася до люксового готелю Ріца, домагуючися харчів. Управа гостиниці мусіла віддати безробітним велику кількість закусок і найдорочжих вин. Мимо того, частину готелю здемольовано. Уряд видав декрет, який упнововажное негайно стріляти до саботажистів без попередження, оскільки їх приловчиться на гарячому вичинку нищення телефонічних або телеграфічних получень.

В Мадриді вибухло дві бомби, що їх кинули синдикалісти на телефонічну централю. Один саботажист убитий. У Віго товпа підпала монастир. Кільканаєтьох осіб одержало рани.

ДЕМОНСТРАЦІЇ, АРЕШТУВАННЯ ТА ІНШІ БЛАГОДАТІ В ПОЛЬЩІ

— В Бидгощі відбулися бурхливі демонстрації безробітних, спричинені насильним виконанням безробітності у домогашани.

— В Лодзі, на терені фабрики "Видзевська Мануфактура" дійшло до загрози подій з причини замкнення фабрики і виконання на вулицю кількох тисяч робітників.

— На терені Горішого Шляска і Домбровської Кітліни відбули комуністи кільканаєть мінитів і "походів безробітних". — В Катовицях, Королівській Гуті і Семіновичах були демонстрації, в часі яких багатьох демонстрантів арештовано.

— На терені державних салін в Сєбінку були комуністичні демонстрації.

— На воевідській виставі в Тернополі розкинули комуністи летючки, в яких закликають селян до різних страйків.

— В шинковім промислі на Шлезьку переведено далекобучіх редуцтій. Продукції шинку зменшено на 35%, згащено п'ять печей і зредуковано багато робітників.

— В Лодзі замкнено 30 червня всі скелпи з м'ясом тому, що магістрат не хотів признати м'ясникам 20% підвищені цін на м'ясо. Водночас м'ясники виповіли працю робітникам в числі 6 тисяч.

— Заграничні фабрики жаріволяки виповіли працю всім канцелярним службовцям в числі 500 осіб.

— В Грудзюндзі мали місце заворушення безробітних. П'яся віча в кількох скелпах вибито шибі.

— В Варшаві був 20-годинний страйк домових дозорців на знак протесту проти збірної умови.

— Недалеко Вільна, на стаїї бездних вибухла пекельна машина. Вибух розірвав шни на просторі багатьох метрів.

— Серед трамвайовців в Лодзі вибух був частинний страйк, арештовано комуністичну ячейку.

— В Коропужі, рудецького повіту

арештовано Миколу Саврука, що вернув з роботи у Франції. А сталос не так, що йому на стрічу вийав ж до Львова Пилип Музичка, завіз його в автобусі аж до Коропужа, де зараз його поліція арештувала. Можна твердити, що має тут місце провокація.

— В Варшаві переведено серед комуністів масові ревізі. Кількадесятюх арештовано.

— В Томашові Мазовецькім мали місце криваві сутічки комуністів зі сїоністами, які хотіли зрвати червоний прапор, що його повисили біля синагоги комуністи. — Один сїоніст убитий.

— Газети доносять, що у великих фабриках Шаблара, Я Громана вже від деякого часу звільняється шоденно по кількадесят робітників. Причиною редуції — як пишуть — брак грошей.

— У Вільні лікарі перестали випікати пшеничного хліба, бо не їм — як заявляють — не оплачується.

— Варшавські м'ясники заповідають підвищити цін м'яса на 25 процент.

— На Шлезьку шинку всім м'ясним виробам вже підвищено пересічно на 25 процент.

— Одна з банкових інституцій в Катовицях ствердила, що державні урядовці в тому місті є задовжені на 30 мільйонів золотих.

— В Гдині два дні тривали демонстрації безробітних, що домагалися праці.

— В місті Гродні вже другий тиждень триває страйк робітників електротроїні в водопроводі. Загал страйкуючих домагались прийняти до праці зредукованих і поладовжених справ платні. На місце страйкуючих спроваджено військо, яке по деякому часу пустило в рух міські підприємства.

— У Вільні зроблено ревізію в тов. "Білоруська Школа". Як пишуть, — знайдено документи протидержавні комуністичної роботи". Чотирох членів шкільної комісії арештовано.

ВІДПОЧИНОК РОБИТНИКІВ НА РАД. УКРАЇНІ

Щоб забезпечити цітку для совоу ліній в доборі хворих на курорті, уряд УСРР запропонував українській курортній управі встановити суворий контроль за тим, щоб на українських курортах питома вага робітників від варстату становила не менше 55 процент. Робітники вугільної промисловости Донбасу дістануть цього року не менше 35 тисяч місць на курортах, в санаторіях та будинках відпочинку.

В першу чергу надається санаторно-курортне лікування й відпочинок кращим ударникам, що не мають прогулів, виконують і перебільшують виробни-

чі завдання. Рада народних комісарів вивізнала, що розв'язання проблеми організації робітничого відпочинку не можна обмежувати системою будинків відпочинку; і запропонувала Наркомздоров'я спільно з професійними організаціями опрацювати широкі плани заходів організації робітничого відпочинку на місці.

Уряд визнає за потрібне далі розгорнути дитячу санаторно-курортну допомогу і доручити Наркомздоров'я скласти перспективний план санаторно-курортної допомоги дітям на Україні.

ВІСТІ З КАПІТАЛІСТИЧНОГО СВІТУ

СТРАЙКИ ПРОТЕСТУ В АВСТРІЇ.

В Австрії почалися страйки-протести проти масових звільнень та зменшення зарплати. Страйки проходять під проводом революційної профпозиції. В Тюаїзене страйкують 400 робітників сталеливарного заводу. Страйк вибух також на будівництві водогону в Граці.

На Миттенбергських мідняних копальнях, де зарплату зменшили на 15%, робітники готуються до страйкової боротьби.

На Пйттненській паперовій фабриці дирекція зажадала 30% зменшення зарплати. Робітники загрожують страйком.

ПОВСТАННЯ ПРОТИ ПАНУВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ІМПЕРІЯЛІСТІВ.

На північно-західному кордоні Індії відновилися збройні виступи тубільних племен проти англійського війська. Загін в тисячу тубільців з афганського кордону атакував військовий пост у Белуджистані. Атаку відбито з деякими втратами для тубільців.

До району, де відбуваються виступи повстанців, відраджено військовою підмогою.

Муссоліні літає.

Французька преса доносить, що в серпні Муссоліні полетить аеропланом до Німеччини, де в Мюнхені матиме наради з головою уряду Бріннігом і Курціосом.

Немають чим платити. — За перших 5 місяців 1931 року в Нью-Йорку виплати доходуного податку зменшилися на 52 відсотки в порівнянні з минулим роком за той-самий час.

Не пускають в Індо-Китай.

Французька влада не дала паспорту адвокатуві Пєро, представникові МОДР-у на вїзд до Індо-Китаю, де він мав боронити арештованих революціонерів.

Найгірші пшениця.

"Корент Гісторі" пише, що Румунія не може від продати своєї пшениці, бо вона є найгіршої якості й не може конкурувати з радянською, канадською й аргентинською.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!